

Förslag till valkretsindelning vid val till regionfullmäktige 2026

Remiss från Region Stockholm
Remisstid den 4 oktober 2024

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

För val till regionfullmäktige ska det enligt vallagen (2005:837) finnas geografiskt avgränsade områden för vilka det ska väljas ledamöter. En region är en enda valkrets, om inte regionfullmäktige beslutar att dela in regionen i två eller flera valkretsar.

Indelningen i valkretsar ska, sedan kommunerna inom regionen har fått tillfälle att yttra sig, beslutas av regionfullmäktige senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen ska gälla för första gången.

Baserat på den översyn av länets indelning i valkretsar som gjorts 2023–2024 (RS 2024-0075-1) föreslår regionledningskontoret att två förslag till valkretsindelningar i Stockholms län remitteras till länets kommuner. Region Stockholm har skickat förslaget till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och valnämnden.

Stadsledningskontoret instämmer i de synpunkter som lämnats av valnämnden och hänvisar till valnämndens kanslis tjänsteutlåtande.

Valnämnden noterar att representationen i regionfullmäktige för Stockholms stad skulle försämrats och lämnar inga ytterligare synpunkter på förslagen och finner heller ingen anledning att föreslå andra valkretsindelningar.

Föredragande borgarrådets synpunkter

En förändring enligt det andra förslaget, att länets valkretsar läggs samman till fem valkretsar och stadens sex valkretsar slås samman till två innebär att staden skulle få två mandat färre än med den nuvarande indelningen, vilket skulle försämra den lokala förankringen i regionfullmäktige för Stockholms stad.

Jag förespråkar därför en oförändrad valkretsindelning, som bestått i över 30 år och avslår därmed regionstyrelsens valkretsberednings andra förslag.

I övrigt hänvisar jag till valnämndens kanslis tjänsteutlåtande.

Stockholm den 2 oktober 2024

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Förslag till valkretsindelning i Stockholms län till valet till regionfullmäktige 2026, dnr KS 2024/577-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att beslutar följande.

1. Att förorda lösningen med 5 jämnstora valkretsar i regionvalet 2026
2. Att därutöver anföra följande

Det finns många fördelar med jämnstora valkretsar. Vilka som blir valda kommer uppfattas som mindre slumpmässigt och utdelningen av utjämningsmandaten kommer för varje enskilt parti bättre reflektera väljarnas vilja, eftersom det blir större chans att få utjämningsmandat där partiet har ett relativt sett högt stöd.

Det finns också en fördel i att antalet ersättare i regionfullmäktige minskar. Nuvarande lagstiftning har samma regler för att utse ersättare i regionfullmäktige som i riksdagen och Europaparlamentet, vilka skiljer sig från reglerna för ersättare till kommunfullmäktige. Det senare vore ju mer rimligt då ersättare även i regionen tjänstgör enskilda möten precis som i kommuner. Det resulterar i ett väldigt stort antal ersättare i regionen. Regionfullmäktige i Stockholm har i dagsläget 149 ledamöter och 214 ersättare. Alla med arvode trots att de sällan eller aldrig får tjänstgöra. Med färre valkretsar skulle antalet ersättare sjunka till en mer rimlig nivå.

Vi vill också anföra att finansborgarrådet Wanngård's argument att staden skulle förlora två mandat med 2022 års val som räkneexempel inte håller. Fördelningen av

de sista utjämningsmandaten till ett parti kommer att påverkas, men kommer att bero på den exakta fördelningen av röstetalen för just det partiet och kan slå åt båda hållen. En skillnad på två mandat i det här fallet är att betrakta som en ren avrundningseffekt. Det går inte att dra slutsatser utifrån detta enda räkneexempel.

Ärendet

Regionfullmäktige beslutade den 12 oktober 2021 (RS 2021-0407) att inför valkretsindelningen 2026 uppdra åt regionstyrelsen att göra en översyn av den geografiska indelningen av valkretsar.

Med utgångspunkt i översynen som presenterades i februari 2024 (RS 2024-0075-1) föreslår regionledningskontoret att två förslag till valkretsindelningar i Stockholms län remitteras till länets kommuner. Förslagen som lämnas är oförändrad indelning respektive en sammanläggning av de sex kretsarna i staden till två och de sex kretsarna i länet till tre. I remissen anges att kommunerna även kan välja att föreslå andra indelningar.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och valnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i de synpunkter som lämnats av valnämnden och hänvisar till valnämndens kanslis tjänsteutlåtande.

Valnämnden

Valnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 7 juni 2024 följande.

Som svar på remissen ”Förslag till valkretsindelning i Stockholms län vid val till regionfullmäktige 2026” (RS 2023-0955) hänvisas till valnämndens kanslis tjänsteutlåtande.

Valnämndens kanslis tjänsteutlåtande daterat den 2 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Regionkontoret har på uppdrag av regionstyrelsen gjort en översyn av valkretsindelningen i Stockholms län. Av remissen framgår att regionkontoret föreslår två alternativ till valkretsindelning. Det ena förslaget är den nuvarande indelningen med 12 valkretsar som överensstämmer med den just nu gällande valkretsindelningen i Stockholms stad.

Det andra förslaget innebär att länets valkretsar läggs samman till 5 valkretsar. Stadens 6 valkretsar slås samman till 2 valkretsar:

- Stockholm 1 nord (nuvarande Stockholm 2,3 och 6)
- Stockholm 2 syd (nuvarande Stockholm 1, 4 och 5)

Det egentliga syftet med valkretsindelningen är att fördelningen av mandaten får en lokal förankring. Andra hänsyn vid valkretsindelningen kan också vara valtekniska, partiorganisatoriska och liknande synpunkter. Valnämndens kansli kan konstatera att det av regionkontorets förslag inte framgår varför en översyn av valkretsindelningen behövs och ingen analys av på vilket sätt förslagen till exempel påverkar den lokala förankringen i regionfullmäktige.

Avseende förslag 2 där indelningen förslås gå från 6 valkretsar till 2 framgår det av mandatfördelningen att staden skulle få 2 mandat färre än den nuvarande indelningen. Kansliet noterar att den lokala förankringen i regionfullmäktige för Stockholms stad skulle försämrans.

Valnämndens kansli har ännu inte påbörjat sin översyn av valkretsindelningen inför valet till kommunfullmäktige. Som framgår av vallagen behöver inte valkretsarna inte vara identisk i valen till regionfullmäktige respektive kommunfullmäktige förutsatt att gränsen sammanfaller. Mot den bakgrunden påverkar förslag 2 inte den översyn som valnämnden ska göra inför valet 2026.

Kansliet har i övrigt inga synpunkter på förslagen och finner heller ingen anledning att föreslå andra valkretsindelningar.